

Examenul național de bacalaureat 2022

Proba E. c)

Istorie

Model

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „În seara zilei de 18 ianuarie 1821, Tudor Vladimirescu a părăsit Bucureștiul, îndreptându-se spre Oltenia, pentru a transpune în practică planul militar convenit cu eteriștii* și cu boierii patrioți [...] care la moartea lui Alexandru Șuțu, ultimul domn fanariot, au și constituit un organism politic provizoriu intitulat «Comitetul de oblăduire». [...] Tudor Vladimirescu a lansat la 23 ianuarie 1821 un apel pentru insurecționarea poporului, cunoscut sub numele de *Proclamația de la Padeș*. În textul *Proclamației* [...] se justifica ridicarea la luptă invocându-se dreptul de rezistență la opresiune [...]. Firește, din motive de diplomație, dar și pentru că avea ușoare rețineri față de organizarea eteriștilor și față de posibila intervenție a rușilor în sprijinul românilor și grecilor, Tudor Vladimirescu a căutat să menajeze susceptibilitățile Imperiului Otoman. De aceea, pentru a nu atrage o intervenție rapidă a turcilor, în documentele oficiale ale revoluției nu a fost inclus obiectivul național antiotoman. [...] Documentul-program care preconiza reorganizarea internă a Țării Românești a fost definitivat în cursul lunii februarie și se numea *Cererile norodului românesc*.”

(I. A. Pop, I. Bolovan, *Marea istorie ilustrată a României și a Republicii Moldova*)

*participanți la mișcarea revoluționară a grecilor din 1821

B. „Una dintre prevederile importante ale Convenției de la Akkerman din 1826 [...] a fost aceea că în Principate urmau să se constituie comisii boierești care să propună măsuri și regulamente generale în vederea reorganizării interne a celor două țări. Datorită opoziției tacite a Porții [Imperiul Otoman], comisiile nu și-au putut începe activitatea practică până după izbucnirea războiului ruso-turc din 1828-1829. [...] În perioada [...] februarie-octombrie 1829 au luat ființă efectiv comisiile formate din câte patru boieri, ele fiind puse sub președinția consulului rus Minciaky [...].

Definitivate în perioada în care cele două Principate se aflau sub guvernarea generalului P. Kiseleff, *Regulamentele Organice* au intrat în vigoare la 1 iulie 1831 în Țara Românească și la 1 ianuarie 1832 în Moldova. [...] După introducerea *Regulamentelor Organice*, Principatele Române au rămas în continuare sub guvernarea generalului P. Kiseleff, până în aprilie 1834, când Imperiul Otoman și Rusia au numit primii domni regulamentari: Alexandru Ghica în Țara Românească și Mihail Sturdza în Moldova. Ca urmare, *Regulamentele* erau încălcate la scurtă vreme de la intrarea lor în vigoare, procedura legală fiind aceea că domnii sunt aleși pe viață de adunările obștești extraordinare.”

(I. A. Pop, I. Bolovan, *Marea istorie ilustrată a României și a Republicii Moldova*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un domn regulamentar, precizat în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la *Proclamația de la Padeș*. **2 puncte**
3. Menționați două spații istorice precizate atât în sursa **A**, cât și în sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că rușii puteau să intervină în sprijinul românilor și grecilor. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două proiecte politice referitoare la statul român modern, elaborate în secolul al XIX-lea, în afara celor precizate în sursa **A**. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între două acțiuni desfășurate de români în cadrul „crizei orientale” din a doua jumătate a secolului al XIX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți cu atenție sursa de mai jos:

„Restabilirea dominației otomane s-a făcut în forme împlânzite, mai ales în ceea ce privește exploatarea economică. Se remarcă în primul rând scăderea haraciului* la aproximativ 40 000 de galbeni pentru Țara Românească și 35 000 de galbeni pentru Moldova [...]. De asemenea, haraciul Transilvaniei s-a menținut până în 1658 [...], variind între 10 000 și 15 000 de galbeni, fiind apoi mărit [...] la 40 000 de galbeni, quantum care s-a păstrat până la ocuparea Principatului de către austrieci. Totodată [...] au cunoscut scăderi semnificative și [...] sumele plătite pentru tron, unii domni fiind chiar înscăunați fără să li se ceară niciun ban, iar în unele cazuri cu totul deosebite Poarta [Imperiul Otoman] a trimis chiar unele subsidii** domnilor români pentru realizarea unor acțiuni politice favorabile intereselor otomane. Această politică otomană [...] a fost îmbinată cu o selecție mai atentă a domnitorilor munteni și moldoveni, fiind preferați cei cu legături mai strânse la Istanbul [...]. Acești domnitori [...] au dus o politică internă îndreptată spre întărirea autorității domnești, înconjurându-se cu dregători greci. [...]

Reducerea presiunii economice otomane a creat condițiile pentru o refacere economică rapidă a Țărilor Române. Contextul politic și economic internațional a fost și el favorabil acestei refaceri. Astfel, Imperiul Habsburgic împreună cu majoritatea statelor din Europa Centrală și apuseană erau angajate în Războiul de 30 de ani (1618-1648), iar conjunctura comercială specifică de război [...] a permis exportatorilor est-europeni [...] să obțină venituri excepțional de ridicate [...]. Pe de altă parte, și Imperiul Otoman avea probleme politice presante în alte spații geografice [...].

În acest context general [...] Țările Române s-au bucurat [...] de o perioadă de relativă stabilitate politică [...]. Este epoca unor domnii relativ îndelungate [...]: Matei Basarab (1632-1654) în Țara Românească și Vasile Lupu (1634-1653) în Moldova.”

(B. Murgescu, *Istorie românească-istorie universală (600-1800)*)

*tribut

**ajutor financiar

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un domnitor precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați conflictul militar internațional și o caracteristică a acestuia, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la Transilvania. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la reprezentanți ai instituției domniei din Țara Românească și din Moldova, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia românii participă la conflicte militare în a doua jumătate a secolului al XV-lea, în cadrul relațiilor internaționale. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre politica internă din România postbelică, având în vedere:

- menționarea a două fapte istorice desfășurate în România, în perioada 1946-1950 și a două asemănări între acestea;
- precizarea constituției adoptate în România, în deceniul șase al secolului al XX-lea și prezentarea unui aspect referitor la aceasta;
- formularea unui punct de vedere referitor la practicile politice utilizate în România, în perioada național-comunismului și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **sucesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

Examenul național de bacalaureat 2022

Proba E. c) Istorie

Model

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I **(30 de puncte)**

- 2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: Alexandru Ghica, Mihail Sturdza **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
- 2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: *Tudor Vladimirescu a lansat la 23 ianuarie 1821 un apel pentru insurecționarea poporului, cunoscut sub numele de Proclamația de la Padeș.,* justifica ridicarea la luptă invocând dreptul de rezistență la opresiune **etc. Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
- câte 3 puncte** pentru fiecare răspuns: Țara Românească, Imperiul Otoman **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț). (3px2=6p)**
- 3 puncte** pentru scrierea literei **A**
- 7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilite între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză, respectiv efect*)
Exemple: cauză: *Datorită opoziției tacite a Porții și efect: comisiile nu și-au putut începe activitatea practică până după izbucnirea războiului ruso-turc din 1828-1829 SAU cauză: Imperiul Otoman și Rusia au numit primii domni regulamentari: Alexandru Ghica în Țara Românească și Mihail Sturdza în Moldova. și efect: Ca urmare, Regulamentele erau încălcate la scurtă vreme de la intrarea lor în vigoare, procedura legală fiind aceea că domnii sunt aleși pe viață de adunările obștești extraordinare etc.*
- câte 1 punct** pentru menționarea oricăror alte două proiecte politice referitoare la statul român modern, elaborate în secolul al XIX-lea, în afara celor precizate în sursa **A** **(1px2=2p)**
Exemple: *Prințiipiile noastre pentru reformarea patriei din 1848, Proclamația prezentată la Islaz în 1848, Rezoluțiile elaborate în Adunările ad-hoc din a doua jumătate a secolului al XIX-lea etc.*
câte 2 puncte pentru prezentarea fiecărui proiect politic menționat - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la proiectul politic **(2px2=4p)**
- 4 puncte** pentru menționarea oricărei asemănări între două acțiuni desfășurate de români în cadrul „crizei orientale” din a doua jumătate a secolului al XIX-lea **Exemple:** au caracter antiotoman, vizează obținerea independenței de stat **etc. Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**

SUBIECTUL al II – lea **(30 de puncte)**

- 2 puncte** pentru oricare dintre răspunsurile: Matei Basarab, Vasile Lupu **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
- 2 puncte** pentru răspunsul: al XVII-lea **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
- 3 puncte** pentru răspunsul: Războiul de 30 de ani/Războiul de 30 de ani (1618-1648)
3 puncte pentru menționarea oricărei caracteristici a acestuia, la care se referă sursa dată
Exemple: *Imperiul Habsburgic împreună cu majoritatea statelor din Europa Centrală și apuseană erau angajate în Războiul de 30 de ani, a permis exportatorilor est-europeni să obțină venituri ridicate etc. Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).*
- câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la Transilvania **(3px2=6p)**

Exemple: *haraciul Transilvaniei s-a menținut până în 1658 [...], variind între 10 000 și 15 000 de galbeni fiind apoi mărit [...] la 40 000 de galbeni; ocuparea Principatului de către austrieci; haraciul Transilvaniei este modificat de otomani etc. Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).*

5. **4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la reprezentanți ai instituției domniei din Țara Românească și din Moldova
câte 3 puncte pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat **(3px2=6p)**
Exemple: *Politica financiară a Imperiului Otoman în Țara Românească și în Moldova vizează reprezentanți ai instituției domniei. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: Totodată [...] au cunoscut scăderi semnificative și [...] sumele plătite pentru tron, unii domni fiind chiar înscăunați fără să li se ceară niciun ban și în unele cazuri cu totul deosebite Poarta [Imperiul Otoman] a trimis chiar unele subsidii domnilor români pentru realizarea unor acțiuni politice favorabile intereselor otomane. SAU Reprezentanți ai instituției domniei din Țara Românească și din Moldova sunt susținuți de Imperiul Otoman. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: Poarta [Imperiul Otoman] a trimis chiar unele subsidii domnilor români pentru realizarea unor acțiuni politice favorabile intereselor otomane și Această politică otomană [...] a fost îmbinată cu o selecție mai atentă a domnitorilor munteni și moldoveni, fiind preferați cei cu legături mai strânse la Istanbul. etc. Punctajul total (10 puncte) sau cel parțial (7 puncte) se acordă răspunsului care cuprinde atât punctul de vedere, cât și informațiile/informația. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informațiile/informația.*
6. **4 puncte** pentru argumentarea afirmației date - prezentarea oricărui fapt istoric relevant (**de exemplu:** lupta de la Belgrad din 1456, lupta de la Vaslui din 1475 **etc.**) prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

SUBIECTUL al III – lea

(30 de puncte)

Informația istorică – 24 de puncte distribuite astfel:

- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror două fapte istorice desfășurate în România, în perioada 1946-1950 și a oricăror două asemănări între acestea (**de exemplu:** falsificarea rezultatului alegerilor din 1946 și încetarea activității partidelor istorice în 1947; naționalizarea desfășurată în 1948 și declanșarea colectivizării în 1949 **etc.** și sunt consecințe ale acțiunilor Partidului Comunist, anulează elemente specifice regimului politic democratic, creează premise pentru instaurarea totalitarismului **etc.**; vizează desființarea proprietății private, instituie controlul statului în domeniul economic, impun noi forme de proprietate **etc.**) **(3px4=12p)**
 - **2 puncte** pentru răspunsul: Constituția din 1952
2 puncte pentru menționarea oricărui aspect referitor la aceasta (**de exemplu:** menționează instituțiile statului și atribuțiile acestora, prevede existența proprietății socialiste, reflectă subordonarea față de URSS **etc.**)
3 puncte pentru prezentarea aspectului menționat - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la acest aspect și se utilizează relația cauză-efect
1 punct pentru precizarea doar a unei informații referitoare la aspectul menționat
 - **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la practicile politice utilizate în România, în perioada național-comunismului (**de exemplu:** Practicile politice utilizate în România, în perioada național-comunismului, au drept scop consolidarea regimului politic., Disidența anticomunistă reacționează față de practicile politice utilizate în România, în perioada național-comunismului. **etc.**)
4 puncte pentru **sustinerea punctului de vedere** formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)
- Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:**
- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
 - **1 punct** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)
 - **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
 - **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**